

**Комунальний заклад
«КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ
КОЛЕДЖ»**

Дніпропетровської обласної ради

СИЛАБУС

Освітній компонент	ОК1 Філософія та основи академічної доброчесності
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	I5 Медсестринство
Галузь знань	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус освітнього компонента	Обов'язкова
Форма навчання	Очна (вечірня)
Рік навчання / семестр	I рік, I семестр
Кількість кредитів ECTS/обсяг	Кредитів - 3 Усього: 90 год Лекцій: 18 год Семінарів: 18 год Самостійна робота: 54 год
Викладач	Чутова Наталія Павлівна
E-mail	n.chutova@krmedkol.com
Консультації	За графіком упродовж навчального року
Анотація до курсу	Дисципліна «Філософія та основи академічної доброчесності» є необхідною складовою комплексної підготовки й забезпечення високої кваліфікації працівників, які будуть конкурентоздатними, спроможними конструктивно вирішувати найважливіші смисложиттєві питання, виробляти ефективну життєву стратегію. Дисципліна інтегрує фундаментальні світоглядні знання з практичними стандартами професійної та академічної етики. Освітній контент охоплює вивчення ключових етапів розвитку філософської думки, філософії медицини, біоетичних проблем сучасності, а також сутності та нормативно-правової бази академічної доброчесності. Особлива увага приділяється культурі роботи з науковими джерелами, правилам цитування, запобіганню плагіату та формуванню професійної чесності майбутнього медика. У результаті вивчення курсу здобувачі освіти навчатимуться аналізувати суспільні та професійні процеси з філософсько-етичних позицій, коректно використовувати інформаційні ресурси й дотримуватися бездоганних стандартів академічної чесності, що є фундаментом формування репутації медичного працівника.
Мета та завдання курсу	Метою вивчення освітнього компонента є розвивати у здобувачів здатність до креативного та критичного науково-практичного, раціонально-орієнтованого мислення, що забезпечує інтегральне бачення світу, сприяти

	конструктивній участі у соціально-перетворювальній та професійній діяльності, досягати роль медицини у ствердженні сенсу людського буття та передбачати перспективи її розвитку, формувати медичну сестру нового типу, яка поєднує професійні знання, фахову компетентність та вміння діяти відповідально на основі гуманістичних цінностей, формувати академічну культуру та засвоїти сучасні принципи академічної доброчесності в науково-освітньому просторі України. Основні завдання освітнього компонента: формувати філософський світогляд, розвивати здатність до проблематизації - вміння ставити питання і шукати способи їх вирішення, розглядати парадокси, альтернативи, суперечності, засвоїти базові поняття, категорії та принципи, сформувати світоглядні, моральні, естетичні установки та ціннісні орієнтації необхідні для активної діяльності у всіх сферах життя суспільства, враховуючи клінічну практику у медицині, розкрити закономірності розвитку людини як головного об'єкта дослідження та медичного впливу, спонукати до пошуку істини, рефлексії щодо власних поглядів і цінностей, розвинути практичні навички і компетентності щодо усного та писемного мовлення, необхідних для успішного навчання та ефективної мотивації до самоосвіти та розвитку. Обов'язковим завданням постає формування компетентностей заявлених у Стандарті вищої освіти зі спеціальності «І5 Медсестринство» галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: ЗК 01 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 02 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 03 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК6 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК9 Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. ЗК10 Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК13 Здатність діяти на основі етичних міркувань.
--	---

	СК1 Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній професійній практиці. СК4 Застосовування професійних навичок (вмін), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові/клієнтові гідного ставлення, приватності інтимності, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.
Програмні результати навчання	ПРН 16 Здатність до точності при здійсненні взаємозалежних професійних функцій. ПРН 21 Володіти українською мовою для розв'язання професійних задач.
Зміст курсу	
ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНИХ РОБІТ	

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Лекції	Сам. роб.
1	Філософія, коло її проблем та роль у суспільстві.	2	
	Взаємозв'язок філософії та медицини. «Основне питання філософії».		2
2	Філософія і медицина Стародавнього світу.	2	
	Етичні принципи Сократа. Філософські ідеї Платона, Аристотеля, Епікура.		4
	Основні ідеї та принципи середньовічної філософії.		2
	Поняття «Відродження» та характерні риси цієї доби.		2
3	Філософія і медицина в епоху Нового часу та Просвітництва.	2	
	Французький матеріалізм і Просвітництво другої половини XVIII ст.		2
	Особливості німецької класичної філософії. «Етика обов'язку» І. Канта в контексті медицини.		4
	Філософія Г. Гегеля. «Антропологічний принцип» філософії Л. Фейєрбаха. Марксизм.		4
4	Посткласична філософія XIX-XXI ст.	2	
	Метод психоаналізу для лікування неврозів (З. Фройд).		4
	Медицина: лікарі XIX- першої половини XX ст.		4
5	Особливості та основні етапи розвитку української філософської думки	2	
	Філософська думка в Україні.		4
6	Філософська онтологія.	2	

	Проблема життя в смерті у філософії медицини.		4
7	Діалектика – вчення про загальний взаємозв'язок та розвиток.	2	
	Особливості законів діалектики в медицині.		4
	Природа свідомості. Метод аналогії в діагностичному процесі. Клінічне мислення.		4
8	Філософські проблеми медицини. Соціальна філософія.	2	
	Філософія історичних моделей медичної етики. Індивідуальна і суспільна свідомість.		2
9	Академічна доброчесність: поняття, принципи, цінності.	2	
	Правила академічного письма. Академічна доброчесність в умовах дистанційного навчання		4
	Феномен плагіату та його різновиди		4
	Разом	18	54

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	Години
01	Філософія, коло її проблем та роль у суспільстві.	2
02	Філософія і медицина Стародавнього світу.	2
03	Філософія і медицина в епоху Нового часу та Просвітництва.	2
04	Філософія XIX-XX ст.	2
05	Особливості та основні етапи розвитку української філософської думки	2
06	Філософська онтологія.	2
07	Гносеологія. Специфіка медичного пізнання.	2
08	Основи академічної доброчесності. Порушення академічної доброчесності.	2
09	Основні засади академічного письма. Поняття академічної грамотності та його структура.	2
	Разом:	18

Пререквізити	«Історія України», «Основи філософських знань», «Основи економічних знань», «Соціологія», «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Основи правознавства».
Кореквізити	«Основи загальної психології», «Історія медицини», «Медичне право».
Постреквізити	«Медсестринство», «Клінічне медсестринство у внутрішній медицині», «Клінічне медсестринство у хірургії», «Клінічне медсестринство в педіатрії», «Методологія науково-дослідної роботи», Виробнича практика
Методи навчання	Пояснювально-ілюстративні, проблемно-пошукові, стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної

	діяльності, за логікою подання, за рівнем самостійності, універсальні сучасні, методи контролю та самоконтролю, дослідницькі та інтерактивні методи навчання. Теоретична підготовка передбачає лекції: проблемні, інтерактивні, мультимедійні, з використанням презентацій, відеофрагментів, аудіо-відеоматеріалів, опитувань, відеооглядів з коментарями викладача. Семінарські заняття передбачають медіаактивність: • створення освітніх постів з професійним контентом, професійні симуляції: рольові ігри, розбір кейсів; ігрові технології: хакатони, онлайн-вікторини; використання електронних ресурсів – інтерактивні посібники, QR-коди до додаткових матеріалів; групові проєкти, гейміфіковані платформи. Самостійна робота передбачає опрацювання інформаційних джерел, роботу з цифровими ресурсами, виконання тестових, пошукових, аналітичних і професійно орієнтованих завдань, підготовку схем, таблиць, презентацій та навчальних повідомлень.
Методи контролю	діагностичний контроль: усне та письмове опитування, бесіда; онлайн-тести (Google Forms, Kolokvium, Kahoot); інтерактивні опитування (Genially); • мікротести після теми (Quizizz); гейміфіковані завдання (Kahoot); інтерактивні ситуації; творчі роботи, академічне взаєморецензування (взаємооцінювання в групі), самооцінювання; контроль виконання самостійної роботи.
Види контролю	тематичний та підсумковий контроль відповідно до навчального плану
Перелік практичних навичок та умінь	
1. Визначати предмет, основні проблеми та функції філософії. 2. Аналізувати основні етапи розвитку філософської думки та визначати їх характерні особливості. 3. Порівнювати філософські погляди представників різних філософських напрямів і шкіл. 4. Аналізувати філософські тексти, визначати їх основні ідеї, проблеми та аргументи. 5. Використовувати основну філософську термінологію під час усного та письмового висловлювання. 6. Формулювати власну позицію щодо філософської проблеми та аргументовано її обґрунтовувати. 7. Застосовувати методи аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення та систематизації під час розгляду проблем. 8. Виявляти логічні помилки, суперечності та необґрунтовані твердження в аргументації. 9. Застосовувати принципи критичного мислення під час оцінювання інформації та різних поглядів. 10. Аналізувати проблеми істини, знання, пізнання та критеріїв істинності. 11. Аналізувати моральні проблеми та застосовувати принципи етичного аналізу до життєвих і професійних ситуацій. 12. Аналізувати взаємозв'язок людини, суспільства, культури та професійної діяльності. 13. Застосовувати філософські підходи до аналізу сучасних суспільних і глобальних проблем. 14. Аналізувати етичні та соціальні наслідки розвитку науки, цифрових технологій та штучного інтелекту. 15. Аналізувати філософські та етичні проблеми сучасної медицини, біоетики та професійної діяльності медичного працівника. 16. Формулювати аргументовані відповіді на дискусійні питання та брати участь у конструктивній дискусії.	

17. Дотримуватися принципів толерантності, академічної культури та поваги до альтернативних поглядів.
18. Визначати сутність, принципи та фундаментальні цінності академічної доброчесності.
19. Розрізняти академічну доброчесність, академічну відповідальність та академічні порушення.
20. Виявляти основні види порушень академічної доброчесності: плагіат, самоплагіат, фабрикацію, фальсифікацію, списування та інші форми недоброчесної поведінки.
21. Виявляти ознаки академічного плагіату в навчальних і наукових роботах.
22. Правильно використовувати пряме та непряме цитування під час підготовки навчальних і наукових робіт.
23. Оформлювати посилання на використані джерела відповідно до встановлених вимог.
24. Складати список використаних джерел відповідно до визначених стандартів бібліографічного опису.
25. Розрізняти коректне цитування, перефразування, узагальнення та некоректне запозичення інформації.
26. Самостійно здійснювати перефразування наукового тексту без спотворення його змісту та без порушення принципів академічної доброчесності.
27. Визначати межі допустимого використання чужих ідей, текстів, даних, зображень та інших результатів інтелектуальної діяльності.
28. Здійснювати пошук наукової та навчальної інформації в електронних бібліотеках, наукових базах даних і відкритих освітніх ресурсах.
29. Оцінювати достовірність, актуальність, наукову цінність та авторитетність інформаційних джерел.
30. Розрізняти наукові, навчальні, популярні, рекламні та недостовірні інформаційні матеріали.
31. Перевіряти інформацію за кількома незалежними джерелами та виявляти недостовірні або маніпулятивні твердження.
32. Дотримуватися правил академічного письма під час підготовки навчальних робіт.
33. Самостійно формулювати тему, мету, завдання та висновки навчального дослідження.
34. Структурувати реферат, доповідь, есе, презентацію та інші види академічних робіт.
35. Аргументовано викладати результати власного дослідження та відокремлювати власні думки від запозичених положень.
36. Дотримуватися вимог академічної доброчесності під час виконання письмових, практичних, контрольних та інших навчальних завдань.
37. Дотримуватися принципів академічної доброчесності під час виконання групових і командних навчальних завдань.
38. Правильно використовувати результати роботи інших осіб із зазначенням авторства та відповідного джерела.
39. Виявляти потенційні ризики порушення академічної доброчесності під час підготовки навчальної роботи та запобігати їм.
40. Аналізувати конкретні ситуації щодо дотримання або порушення академічної доброчесності та визначати правомірність дій їх учасників.
41. Застосовувати норми законодавства та локальних нормативних документів закладу освіти щодо академічної доброчесності.
42. Визначати види академічної відповідальності за порушення принципів академічної доброчесності.
43. Аналізувати етичні та правові наслідки порушень академічної доброчесності для здобувачів освіти, педагогічних і науково-педагогічних працівників.
44. Використовувати цифрові інструменти для пошуку, перевірки, опрацювання та належного представлення академічної інформації з дотриманням принципів доброчесності.
45. Застосовувати принципи академічної доброчесності, критичного мислення та відповідального використання інформації у навчальній, професійній і науковій діяльності.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Предмет, структура та функції філософії.
2. Коло основних філософських проблем.
3. Роль філософії у суспільстві та житті людини.
4. Світогляд та його історичні типи.
5. Взаємозв'язок філософії та медицини.
6. Основне питання філософії.
7. Філософія і медицина Стародавнього світу.
8. Етичні принципи Сократа.

9. Філософські ідеї Платона та їх значення.
10. Філософія Аристотеля та її вплив на розвиток наукового пізнання.
11. Філософські погляди Епікура.
12. Основні ідеї та принципи середньовічної філософії.
13. Філософія епохи Відродження.
14. Поняття гуманізму та його значення для розвитку медицини.
15. Філософія і медицина Нового часу та Просвітництва.
16. Французький матеріалізм і філософія Просвітництва.
17. Особливості німецької класичної філософії.
18. «Етика обов'язку» І. Канта та її значення для професійної діяльності медичного працівника.
19. Філософія Г. Гегеля.
20. Антропологічний принцип філософії Л. Фейєрбаха.
21. Основні ідеї марксистської філософії.
22. Основні напрями філософії XIX–XX століть.
23. Психологія З. Фрейда та його значення для розуміння людини.
24. Особливості розвитку української філософської думки.
25. Філософська думка в Україні.
26. Філософські погляди Г. Сковороди.
27. Філософська онтологія: поняття буття та його основні форми.
28. Проблема життя і смерті у філософії та медицині.
29. Діалектика як учення про загальний взаємозв'язок та розвиток.
30. Основні закони та категорії діалектики.
31. Гносеологія як учення про пізнання.
32. Специфіка медичного пізнання.
33. Природа свідомості. Основні підходи до розуміння свідомості.
34. Метод аналогії в діагностичному процесі. Клінічне мислення та його особливості.
35. Філософські проблеми сучасної медицини.
36. Соціальна філософія та її основні проблеми. Сутність духовного життя суспільства.
37. Людина як біосоціальна та духовна істота. Цінність людського життя та здоров'я.
38. Філософські та етичні проблеми професійної діяльності медичного працівника. Філософія історичних моделей медичної етики.
39. Значення медичної етики та деонтології у професійній діяльності медичної сестри.
40. Поняття академічної доброчесності: сутність, цінності (чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальність). Нормативно-правова база академічної доброчесності в Україні (Закон «Про освіту», Закон «Про вищу освіту»).
41. Види порушень академічної доброчесності (академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування). Академічний плагіат проти наукового цитування: основні відмінності та правила коректного запозичення.
42. Форми та правила оформлення покликань (бібліографічний опис, цитати, парафраз).
43. Поняття академічної відповідальності здобувачів освіти та викладачів (види санкцій за порушення доброчесності).
44. Вплив штучного інтелекту на академічну доброчесність: етика використання ШІ-інструментів у навчанні.
45. Роль академічної культури та доброчесності у забезпеченні якості медичної освіти та безпеки пацієнтів.

Політика курсу

Навчальна дисципліна «Філософія та основи академічної доброчесності» є обов'язковою для студентів спеціальності І5 Медсестринство. Студент зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями та компетентностями з дисципліни.

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів);
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;

- дотримання правил внутрішнього розпорядку коледжу, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, пацієнтами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
 - усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.
- Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:
- присутність на всіх заняттях: семінарських заняттях, підсумковому модульному контролі є обов'язковим з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків за поважною причиною).

Політика оцінювання

Система оцінювання знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Філософія та основи академічної доброчесності» складається з поточного, проміжного та підсумкового контролю знань за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо. Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз джерельної та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань.

Критеріями оцінки є:

усні відповіді:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки.

виконання письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

Відпрацювання та перескладання

Порядок відпрацювання пропущених занять, повторного оцінювання та оскарження результатів визначається відповідними внутрішніми нормативними документами Коледжу. Результати самостійної роботи враховуються відповідно до визначених критеріїв. Підсумкова оцінка формується відповідно до системи оцінювання, встановленої у Коледжі. Повторне оцінювання, відпрацювання пропущених занять та оскарження результатів здійснюються відповідно до внутрішніх нормативних документів Коледжу. Під час усіх видів контролю здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності. Усі види контролю навчальної діяльності та визначення рівня сформованості тих чи тих компетентностей відбуваються за національною 4-бальною шкалою та шкалою ECTS.

Оцінка «Відмінно» – повні, системні знання; вільне володіння термінологією; самостійне виконання завдань та аналіз результатів.

Оцінка «Добре» – достатні знання; правильне виконання практичних завдань згідно алгоритму; окремі несуттєві неточності, які здобувач може виправити.

Оцінка «Задовільно» - базові знання; виконання практичних завдань згідно алгоритму із частковою допомогою викладача; наявність окремих суттєвих помилок.

Оцінка «Незадовільно» – фрагментарні знання; труднощі виконання практичних завдань згідно алгоритму; суттєві помилки під час виконання практичних завдань; мінімальні результати навчання не досягнуті.

Здобувач освіти має право відпрацювати пропущені теми або перескласти їх на позитивну оцінку. Це можна зробити під час індивідуальної роботи викладача зі здобувачами освіти.

ПІДСУМКОВИЙ (СЕМЕСТРОВИЙ) КОНТРОЛЬ з дисципліни «Філософія та основи академічної доброчесності» передбачена така форма семестрового контролю – результати поточного контролю, залік, який проводиться у кінці семестру та за який нараховуються бали (максимум 100 балів).

Критерії оцінювання тестів

% вірних відповідей	Оцінка
90-100%	5
89-70%	4
69-55%	3
< 54	2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проєкту, практики	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Інформаційні ресурси

1. Вільчинський Ю. М., Северин-Мрачківська Л. В., Гаєвська О. Б. Філософія: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2021. 368 с.
2. Воронюк О. Л. Основи філософських знань: навч.-метод. посіб. для студ. фахових мед. (фармацевт.) коледжів. Київ: ВСВ «Медицина», 2022. 120 с.
3. Воронюк О. Л. Філософія: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів I—III рівнів акредитації. 3-є вид., переробл. та доповн. Київ: ВСВ «Медицина», 2021. 224 с.
4. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Філософія: підручник. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2021. 432 с.
5. Основи філософських знань: навч. посіб. для студ. закладів фахової передвищої освіти / за ред. В. М. Пічі. Львів: Магнолія 2023, 2026. 280 с.
6. Причепій Є. М., Черній А. М., Чекаль Л. А. Філософія: посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Академвидав, 2021. 576 с.
7. Академічна доброчесність: навчальний посібник для студентів 1-го курсу всіх спеціальностей медичних та фармацевтичних факультетів. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 108 с.

ДОПОМІЖНА

1. Айтов, С. Ш. Сучасна філософія історії: історично-антропологічний горизонт. Дніпро: Ліра, 2021. 364 с.

2. Головащенко І. О. Філософія : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2022. 200 с.
3. Петінова О. Б. Філософія: навчальний посібник. Одеса, 2021. 304 с.
4. Попович Я. М. Синтез філософії та медицини: виникнення біоетичних проблем у медицині, аналіз філософії та медицини на основі їх співпраці і взаємозбагачення. Медсестринство. 2021. № 2. С. 15-18.
5. Скринник М., Фльорко Л., Фльорко М. Філософія: навчальний посібник. Львів : Ліга-Прес, 2023. 477 с.
6. Філософія: підручник / Є. Р. Борінштейн та ін. Одеса: Університет Ушинського, 2021. 502 с.

АКТУАЛЬНІ ЕЛЕКТРОННІ ПЛАТФОРМИ.

1. Національна електронна науково-технічна бібліотека України: електронні архіви (репозитарії) ВНЗ: вебсайт. URL: <https://dspace.nbuv.gov.ua/>
2. Офіційний вебпортал парламенту України: Законодавство України: вебсайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
3. Платформа освітніх курсів Prometheus: вебсайт. URL: <https://prometheus.org.ua/>
4. Роль філософської думки у становленні медицини [Електронний ресурс]. URL: <https://repository.pdmu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/686afd79-a697-46f8-a94f-feff0ddf7574/content>
5. Устінов В. Філософія медицини XXI сторіччя: українські реалії. Український медичний часопис. URL: <https://umj.com.ua/uk/publikatsia-49841-filosofiya-medicini-xxi-storichchya-ukrainski-realii>
6. Центр медичної етики та біоетики: науково-інформаційні матеріали, міжнародні декларації з прав людини та біоетики: вебсайт. URL: <https://www.bioethics.org.ua/>
7. Чутова Н. П., Суздаль М. М. Методичний посібник для виконання самостійних робіт з дисципліни «Філософія» студентами спеціальності 223 «Медсестринство», освітня програма «Сестринська справа», перший (бакалаврський) рівень вищої освіти [Електронний ресурс]. URL: <https://pravokmk.tumblr.com/>

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії загальноосвітніх та гуманітарних дисциплін

Протокол № 1 від « 03 » вересня 2026 р.

Голова ЦК ГАЙДУК Ліна

(прізвище, ім'я)